

РАЙОН СОВЕТИ ВА МАШИИЙ ХИЗМАТ

Аҳолининг турмуш фаровонлигини кўтариш, маданият-маиший хизмат кўрсатиш янада яхшилаш ҳақида Коммунистик партия ва Совет ҳукумати оталарча ғам-хўрлик қилиб келяпти.

Район икромия комитети район партия комитетининг раҳбарлигида ҳамда депутатлар, партия, насба союзи, комсомол ташкилотларининг активлари аҳолининг маданий-маиший хизматига бўлган кундалик талабларини қондириш йўлида бир мунча ишлар қилди. Шу йилнинг ўзига етти тўртбўна, маданият уйи, алоқа бўлими, омонат касса, ўқитиш дорихона, етти та маиший хизмат кўрсатиш ўстахоналари ишга тушди.

Ўтган саникз ой давомида район савдо тармоқлари ва ошоналар трестининг товар обороти плани сезиларли даражада ўсди. Ўтган йили товар обороти 565 минг сўмдан ошган эди, бу йилнинг олти ойи давомида эса 1968 йилдагига қараганда 968 минг сўм ошди.

Умумий ошоналарнинг шохобчалари кенгайиб борапти. Янги етти та маиший «Ўзбексельмаш» заводи хизматида, Ўзбекистон кўчасида, «Марказ» минорайонидан ҳар бири қирқ ўринли «Қор ўқини»,

«Лола», «Болгар» қаҳвахоналари ишга тушди.

«Марказ-4» ва «Марказ-5» минорайонининг ҳар биринида ўқитиш хонаси ва тайёр маҳсулотлар магазинлари ишлаб турибди. «Химчистка» фабрикасининг бу минорайонлардаги қабул пунктлари омонат кассалар, алоқа бўлимлари ҳам аҳолига намунали хизмат кўрсатиб келяпти.

Янги ошонада бу минорайонда савдо маркази ва маиший хизмат кўрсатиш уйи, яна бир улкан ошона аҳолига хизмат кўрсатиб боради.

Умумий ошоналарнинг шохобчаларининг ишлари ҳам қайта қурила бошлади. Ўттири умумий ошоналарнинг тармоқлари ҳурдадорларга янги усулда хизмат кўрсатишга ўтди. Бунда қўранда ўзига тегишли таомларини олиб, тановул қилади. Сўнг керакли ҳисоб-китобни қилиб кетади.

Савдо тармоқлари ҳузуридаги ошоналарда таомларга олдиндан чек сотиш ҳам кенг йўлга қўйилмоқда. Масалан, шу йилнинг ўтган йили қаватларида 23 минг кишига ана шундай чек сотилди. Бу ишларнинг вақтинчи тоқамонда.

23 савдо тармоқлари ҳузурида тез-тез таомлар кўрсатиш таъминоти қилиниб турилибди, парҳез

таомлар ошонаси, 8-ошона, «Ғалаба» боғи ва Революция хизматидаги ошоналарда беминнат хизмат буюриб ишляпти. Меҳнатқилар уларга турли буюмлар берилади. Ҳатто, беминнат хизмат буюриб хонадонларга ҳам ўз хизматини кўрсатади.

Дендропаркда район меҳнатқиларининг иккунлик дам олиш уйи фаол иш олиб борапти. Бу ерда меҳнатқиларнинг кўнглини дам олиш учун ошона, чойхона, спорт анжумани, прокат буюриб муҳай.

«Ғалаба» боғида шанба ва якшанба кунлари меҳнатқиларнинг яхши ҳордиқ чиқариш учун янгида умумий ошоналарнинг шохобчалари очилди. Кабобхона, спиртсиз ичкиликлар павильони дам олиш хизматида бўлиди.

Райондаги завод ва фабрикаларда, қўрилш ташкилотларида маиший хизмат ва аёллар хоналари ишлаб турибди. Ҳозир районда 63 та маиший хизмат кўрсатиш пункти иш олиб бормоқда.

Ишчилар шаҳарчасида маиший хизмат комбинати қурилиши ишохосига етай деб қолди. Тез орада у аҳоли хизматида бўлади. Ўзбекистон кўчасида эса янги буюртмалар қабул қилувчи ательенинг тўрт қаватли биноси қурилиши

яқин кунларда бошлаб юборилди.

Район икромия комитети қўшида жамоатчилик асосидаги савдо бўлими ишлаб турибди. Бу бўлим райондаги савдо шохобчаларини кўнайитириш, уларнинг иштини намунали йўлга қўйишда ибратли ишлар қилапти.

Бундай ютуқлар билан бир қаторда район меҳнатқиларига маиший хизмат кўрсатиш боради бир қатор камчиликлар ҳам бор. Районимиздаги аҳолининг 20 процентдан кўпроги савдо тармоқларида ишляпти. Бироқ улар учун биргина «Ўзбексельмаш» заводидан ташқари турли профпактория, медицина-санитария қўшиқ йўқ. Район солиқини сақлаш бўлими (муҳирин М. Азизов) «Компрессор», экскаватор, ремонт, подшипник заводлари ва бошқа тармоқларда медицина-санитария қўшиқ ташкил қилиш ишларини пайсалга солиб келяпти.

Районда 150 ўринли биргина парҳез таомлар ошонаси мавжуд. Бу катта бир савдо тармоқи аҳолисининг талабига жавоб бермайди. Корхона ва олий ўқув юрталари парҳез таомлар ошонаси ташкил этилиши керак. Болалар ва мактабгача ёшдаги болалар муассасаларининг ошона-ошак маҳсулотлари билан таъминлаш масалалари

нинг ҳам тубдан яхшилаш лозим.

1968 йилда район маиший хизмат ўстахоналари аҳолига 2 миллион 731 минг сўмлик маиший хизмат кўрсатди. Бу ҳар киши учун 19 сўмга тўғри келади. Бу район аҳолисининг ўсиб келаётган талабига жавоб бермайди. Мазкур кўрсаткич шаҳар Советининг ўтган йили VI сессияси маиший хизматини яхшилаш боради белгиланган вазифалардан анча ортда қолади.

Беш йилликнинг охириги йилида маиший хизмат кўрсатиш ҳар бир киши учун 28 сўм 53 тишининг таъминоти керак. Бу вазифани амалга ошириш учун 1970 йилнинг охирига келиб, 1498 ишчи ўринига эга бўлган маиший хизмат кўрсаткичига эга бўлишимиз лозим.

Район Совети маиший хизмат кўрсатиш тармоқларини кенгайтириш тадбирларини ҳам белгилаб қилапти.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш янада яхшилаш, уни ҳозирги замон талаблари даражасига кўтариш шу кўннинг асосий масалаларидан бири бўлади. Аҳоли биздан ана шунинг талаб қилади.

Б. ИБРОҲИМОВ, меҳнатқилар депутатлари Киров район Совети икромия комитетининг раиси.

Коммунист Диловар Фозилова Тошкент тепловоз депосининг паровоз тепловоз машинистларидан бири. У бу ерда 17 йилдан бери ишляпти. Ҳа қасбини кўпгина ёш ишчиларга ўргатиб келмоқда.

СУРАТДА: Д. Фозилова. Ж. Разақов фотоси.

• Меҳнатда пешқадамлар

Машинист

Тошкент темир йўл техникумининг 1953 йилда аҳоли баҳоли паровоз таъминоти бўлимида паровоз кўрсатиш бўлимига кириб келди. У депонинг таърибли машинисти. И. Коршунов диққатини ўзига тортди.

Шундай қилиб, Иван Коршунов Аббоса паровоз ва тепловозларнинг бошқариш ўргатишга қўлай, балки йўлда юриш, ёқилиш тежаси сирларини ҳам ўргатди.

Устоз таълимининг олган беш йилни мустақил ишга ўтди. У дастлаб Тошкент паровоз депосида беш йил ишляпти. Кейинчалик эса ўз малакасини ошириб тепловоз ҳаёсини ўрганиб олди.

Мана, саникз йилдики, у тепловоз машинисти бўлиб ишлямоқда.

Шу вақт ичиде А. Турсунхўжаев Тошкент — Олмаота рейси бўлаб бир неча юз минг тонналик халқ хўжалик юкларини ташиди.

— Машинистларимиз орасида машинани тоза сақлаш, ўз бурчига сийдиқлини билан қарайдиган, ёшларга ўз қасбини аямая ўргатадиган ошакшдек депо машинистларидан бири. А. Турсунхўжаевини ҳарқанча мактабсиз, оқ — дейди Тошкент тепловоз депоси бошлигининг ўринбосари В. И. Леонев. Машинист машинист А. Турсунхўжаев шу кеча-кундузда ўз қасбига қўлай қўлай 12 тонна ёқилиш тежаси, 10 минг тонна ортиқча юк ташишини ўз зиммасига олган.

У бир шогирд тайёрлаш, тепловознинг авариясиз бошқариш, юбилейгача 12 тонна ёқилиш тежаси, 10 минг тонна ортиқча юк ташишини ўз зиммасига олган.

Тепловоз машинисти ана шу мажбуриятга яраша ишлаб, меҳнатда яхши ютуқларини қўлга киритмоқда.

С. СУЛОНОВ.

ИШЧИ ЖАНОВ ОЛИЙЛАРИ

ПЕШҚАДАМЛАР

СМЕНА бошланганига саноқли дақиқалар қолган бўлсада, участка мастери В. Ханукаевдан ҳамон дарақ йўқ.

«Бирор нарса бўлдимикан, ишдан қолганига бундай одади йўқ эдику» деб уйлашлари ишчилар.

Шу пайт смена бошлиғи келиб ишчиларга қизиқ бурчакча тушганини маълум қилган, ҳамма шу ёқча шошилди. Қизиқ бурчакча пех бошлиғи, партия ташкилотининг секретари ва цехком раиси ўтиради.

— Ўртоқлар, — дея аста-секин гап бошлади пех бошлиғи, ҳамма йиллиб бўлган, — мана бундан икки соат муқаддам қасалхонадан ташвишлан хабар олдики. У ерда сиз билан бирга ишлаган мастер В. Ханукаев оғир касал бўлиб ётипти. Врачларнинг айтишича, унга даволаш узоқ муддатга қўйилади, шунинг учун ҳам бу ерда йиллишдан мақсад, сизлар ишляётган участкага янги мастер ташиниш масаласини ҳал қилишимиз, бу соҳада фийриларини билганимиз истардик.

Пех бошлиғининг гапидан кейин ишчиларнинг ҳаммаси бир оғиздан шу участкада етти йилдан бери тоқар бўлиб ишляётган Раҳмон Баҳромовнинг ўзларига мастериликка сайлашди. Бу воқеа шу йилнинг январ ойида бўлиб ўтган эди.

Заводнинг «юраги» ҳисобланган механика-йигув цехи. Бу ерда пахта териш машиналари учун ишчилик баришлар тайёрланади. Йигув участкасини Раҳмон Баҳромов мастерилик қилаётган механика участкасининг азамат ишчилари керакли деталлар билан таъминлаб туради. Кунлик, ойлик планларини ҳар доим ортиги билан адо этиб келаётган бу коллектив биргина цехдагина эмас, балки корхонада ҳам пехқадамлик қилмоқда. Шунинг учун машинасозлар завод дирекцияси, қасба союзи комитетининг кўма қилиб байроғини, «Социалистик мусобақа аълочи» вишпеллини ўз қўлларига сақлаб келмоқдалар.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам ишчилар Раҳмонини мастериликка сайлаб хато қилишмади. Ишчиларнинг қалбига йўл топибди, ишчи кучларидан унумли фойдаланиш натижасида сменада «ХВС-32» 324 маркали деталлардан 210 та ўринига 250—300 тага етказиб тайёрланган.

Бригадининг коммунистик меҳнат зарбдорлари И. Умаров, Л. Шарова яхши кўрсаткичларга эришиб бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Р. Баҳромов мастери бўлган, бу ерда меҳнат интизоми яхши бўлган қўйилди, прогудла қарши кескин кураш ўз самараларини бермоқда.

Бригада аъзолари шу кунларда 1970 йилнинг февраль ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Цех «Хурмат тахтиси» дан муносоиб ўрин олган Раҳмон Баҳромов ҳақида янгида унутилмас воқеа юз берди. Цех коммунистлари уни ҚИСС аъзолигига кандидатликка қабул қилишди. Бу аса иш мастери йилда куч-қайрат бағишляпти, уни янги-янги меҳнат зафарларига илҳомлантирди.

А. АШУРОВ, «Ташсельмаш» заводининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

ЖАЛК-КОНТРОЛИ АМАЛДА

Цехда тайёрланган Аравачаларнинг ҳаракати вақтидаги ёқмаси маҳсулотлар яқин-яқин вақтгача металл ишчиларини аравачаларда маҳсул жойларга етказиб берилади эди.

2 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

БЕТ.

Ана шу ноқулайлик тўғрисида инструментал

Меҳнатни илмий асосда ташкил этайлик

Металл қуйиш енгиллашди

Янги участкага — замонавий техника жиҳозлари! Азияти заводнинг янгида қурилган қуёв цехида меҳнатни ташкил этишда самолетсозлар худди ана шундай иш тутяптилар.

Бу масалалар меҳнатни илмий ташкил этиш планларида кўзда тутилган. Шундай план жумладан мум

деллари тайёрлаш участкасида ва металл эритиш бўлимида ишлаб чиқиш, жорий этилган эди.

Олдинлари деталь ҳосил қилинадиган қопил тешигиде эритилган металл қўлда қўйиларди. Ҳозир эса эритилган металл қўлга меҳнатчи усулда қўйдиган

диффузион мослама ишлаб чиқариш ва жорий этилди.

Йиллик туфайли меҳнат унумдорлиги 2,5 баравар ошди, 2,5 минг сўмлик иқтисодий фойда қўрилди.

Меҳнатни илмий ташкил этишчи илмий коллектив аъзолари ярим автомат пресс, шунингдек, прессформаларни совитадиган ҳамда

қисмларга ажратадиган конвейер тайёрлашни тақлиф этиди.

Шундай меҳнатчилар ҳозир ишлаб турибди. Металл эритиш ва қуйиш жараянида қўл меҳнати жуда қисқарди. Иш процессларининг механизациялашгани туфайли беш йиллик жамғармасига 3 минг сўм қўшилди.

Коммунистик меҳнат зарбдори чепар тикучи Нури Раҳимова 3-тиқун фабрикасида 10 йилдан бери баракани меҳнат қилмоқда. Бу меҳнатчи аёл ўз топириқларини мушталам равишда ортиги билан бажарибгина қолмай, кўпгина ёш ишчиларга ўз қасбини ўргатади.

СУРАТДА: Нури Раҳимова.

Шайхоним янгиликлари

ПЛАКАТЛАР КЎРГАЗМАСИ

Пойтахтдаги Киров район алоқа узели буюрибди алоқанинг турли соҳаларига оид реклама — плакатларнинг кўргазмаси очилди. алоқа ходимлари муҳожасига топирипти.

Плакатларда алоқа ситаларидан фойдаланишда аҳолига қўлайли яратиш мақсди қилиб қўйилган. Алоқани янги соҳалари — видео-телефон, теле-

граммаларини тезлик билан жўнатиш усулларига плакатларда келиб ўрин берилади.

Янги плакатлар оммавий тарзда босила берилиб, алоқа бўлимлари жўнатилади.

Район алоқа узелининг бу ташаббуси бошқа узеллар томонидан ҳам маъқулан қилинган.

Н. УСМОНОВ.

КЕРАМЗИТ ЗАВОДИ ҚУРИЛИШИДА

РЕПОРТАЖ

Чуқурсой атрофини бундан тўрт-беш йил аввалги манзараси билан ҳозирги кўринишини қисс қилсангиз, ундаги ўзгаришлар ниҳоятда кенг миқёсда эканлигини пайқаб оласиз.

Қисса вақт ичиде бу ердаги ўқир-қўқир жарликлар ва шу атрофдаги кўрмисиз қамши томилардан асар ҳам қолгани йўқ. Эски иморатлар ўрнига янгида қад қўтарган кўп қаватли мушталам маъмурий ва турар жой бинолари шахримиз ҳуснига-хусн қўйиб турибди. Ана шу улкан бинолар ўртасидаги 3,5 гектар соҳада майдонда қаддини тўла ростлаб қолган керамзит заводининг бир йўла ўнлаб катта-кичик объектлари яқин кунлар ичиде фойдаланишга топирилади. Унинг лоийҳасини Москва, «Гипростройматериал» институти ходимлари яратганлар.

Авалло шунинг айтиш керакики, заводнинг илгари пех вазифасинингизга ўтаб, фақат қурилиш лоийҳалари бўйича белгиланган топириқларини бажариб келар эди. — деб ҳикоя қилди завод директори Эрик Яковлевич Соколов. — Янги завод ишга тушириляч, унинг маҳсулот ишлаб чиқариш қуввати икки баравар ошарилиб, бир йилда 1841,06 минг сўмлик ирик панелли керамзит ускуналари, турли диаметрдаги труба ва сопол буюмлари тайёрлаб чиқаради. Завод янги техника асбоб-ускуналар билан тўла жиҳозланган. Хом ашё материалларини ўз вақтида келтириш ва тайёр маҳсулотларини ташин учун ай-

ланма темир йўл линияси ўтказилди. Бундан ташқари ишчилар учун қўшмача равишда алоҳида клуб, дам олиш уйи, ошона ва бошқа ердими бинолар ҳам қад қўтарди.

Завод корпусларини 159-қурилиш трестига қарашли 10-қурилиш бошқармасининг Николай Егорович Богомолов прораб-лики қилаётган участкаси биноқорлари бунёд этилмоқда. Керамзит заводи корпусларининг асосий қурилиш ишлари 1967 йилдан бошланган.

Планга мувофиқ объект шунинг септатори ойн охиригача қуриб битказиш билинги коллективимиз зиммасига юкланган. — дейди Н. Е. Богомолов, — лекин, биз завод корпусларини муддатидан айча кун илгари қуриб битказиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдамиз. Ҳозир қурилиш-монтаж ишларимизнинг асосий қисми поёнига етказилди, охири дурадзорлик ва пардозлаш ишларини ҳам тугаллаш арафасида турибмиз.

Биз бу ердаги ишларни бошлашдан олдин участка-миздаги бригадаларнинг иш микдорини лухта аниқлаб, уларнинг ойлик ва квартал планларини қатъий график асосида тўзиб чиқдик. Шу сабабдан ҳар қандай оғир шайхоним ҳам бутун қийинчиликларни енгиб, ойлик ва квартал планларининг доимо ортиги билан бажарилишини таъминлаб келамиз. Ишларимиз айниқса кейинги ойларда салмоқли бўляпти.

— Шу кунларда участка-миз биноқорлари ўртасида, — дейди сўзини давом этилиб ўртоқ Богомолов, — коммунистик меҳнат ҳаракати кенг қулоқ ёймоқда. Улғур доҳимиз Владимир Ильич Ленин туғилган кўннинг 100 йиллиги шарафига бошланган ўзаро социалистик мусобақада коммунист Иван Егорович Литвинов раҳбарлигидаги комплекс бригада билан Ҳайдар Галиев бошлиқ арматурчилар ҳамда Василий Иванович Шанин бошлиқ бригадалар дурадзорлар бригадаси ҳамон олдинчилар сафиде бормоқда. Коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номга сазовор бўлган бу ҳар учта бригадининг 36 ишчиллик коллективи шу йилнинг саникз ойлик топириқини муддатидан айча илгари адо этиди.

Шу муддат ичиде Н. Е. Литвинов бошлиқ комплекс бригада пландаги 50 минг сўмлик ўринига 68 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, 9 кубометр тахта, 45 кубометр бетон ва 85 килограмм мин тежас қолди. Ҳайдар Галиев бошлиқ қилаётган арматурчилар бригадаси коллективимизнинг иш ҳам чанки эмас. Василий Шанин бошлиқ дурадзорлар бригадаси қурувчилари ҳам бошқалардан орқанда қолаётгани йўқ. Бу ахл коллектив ҳам белгиланган топириқини муддатидан қариб бир ҳафта илгари ўриляпти, пландан ташқари 2000 сўмга яқин иш бажарибди.

Завод биноси қурилишида бошқа ташкилотлар каби

«Таштранспецстрой» та қарашли 5-қурилиш бошқармасининг А. Шериков бошлиқ участкаси биноқорлари ҳам актив иштирок этмоқдалар. Улар 2-йисозлик комбинатидан то Қорақамини массивигача бўлган масофадан янги завод учун 10 километрик катта йўл очмоқдалар.

Бу ерда қурилиш участкасининг доғдор биноқори Эмирсоли Мустафоев бошлиқ қилаётган комплекс бетоночилар бригадасининг 14 ишчиллик коллективини тер тўқайди. Биз буларнинг ишини бир юз муқтаб турдик. Тиниб-тинчимас бунёдкорларнинг бири трасса бўйларини текисласа, иккинчиси самовсиз автомашиналарни кўчтовсиз келтириб тўқайган кўч, шағал, тошларни кўча юзига сочилиб, бошқалари эса бетон қоршичаларини ётқизиш билан банд.

Хуллас, бу азаматлар ўз зиммасигаги маъсулятини вазифани чуқур ҳис этиган ҳолда астойдил гайрат қилишляпти.

— Ҳозирги доллар кўнларининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланаётган коллективимиз, — дейди бригада бошлиғи Эмирсоли Мустафоев, — объектни муддатидан илгари учинчи квартал охиригача қуриб фойдаланишга топириш учун курашмоқда. Шу кеча-кундузда қурувчиларимизнинг бутун фийри-зикри ана шу мажбуриятга шараф билан бажаришга қаратилган.

О. ТУРСУНОВ, «Тошкент оқшони» штатсиз муҳбири.

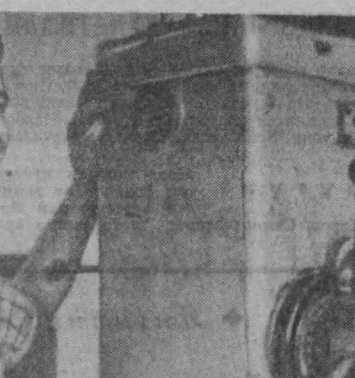
ЎТКИР КЎЗЛАР

цехи ишчилари халқ кон троли группаси аъзолариға ақтишди. Орадан йўл вақт ўтмасиди мазмуд камчилигини олди олинди. Цехда тайёрланаётган маҳсулотларнинг маҳсул жойларга етказиб берилади эди.

Цех назоратчилари группаси атрофига ўн етти жонқуяр ушган. Улар деярли илгор ишчилар ва мастери-дан ташкил топан.

Группанинг ҳаф бир аъзоси ўз бевосита кизилат қилаётган жойда алақал оширилган ишнинг сифатли бажарилишини, плани адо этилишини, меҳнат интизомига қатъий риоя қилиниши ва бошқа муҳим нарсаларга жавоб берилади. Мисоллар келтирилади. Презерчи Н. Кандаурова техника хавфсизлигини кўзатиш вазифаси топириланган. Ўзбекистон халқ меҳнат қизилари техника

хавфсизлигини таъминлашдек муҳим топириқини муваффақиятли бажариб келмоқда. Унинг жонқуярлиги сабабл сўнгги вақтларда бирорта ҳам қўйилмас воқеа бўлгани йўқ. Ёни катта назорат мастери М. Спавкин оялайки. Халқ контроли группасидан унга Бран маҳсулот ишлаб чиқариш сабабларини ўрганиб бориш вазифаси топириланган. Жонқуяр назоратчи ўз зиммасига юкланган топириқини ахши бажарибди. Унинг Бран маҳсулотлар тартибидеги муҳим ҳудудларда мавжуд камчиликларини бартараф

Николай Степанов «Ташавтомат» заводи таъриба-йигув цехининг зарбдор ишчиларидан ҳисобланади. Ҳозир бу таърибали слесарь янги «Тошкент» тракторини ишлаб чиқаришга ўз ҳиссасини қўшапти.

СУРАТДА: Зарбдор ишчи Н. Степанов. М. Нуридинов фотолари.

Айниқса, календарнинг «Келинг, бироз қулайлик», «Шахмат оламида», «Бу шундай ходиса эмас!», «Шунақас ҳам бўлади», «Соғлом бўламан десанг», «Билди қўйган яхши», «Медина оламида» рубрикалари билан берилган маълумотлар фойдали ва қизиқарлидир.

Юбилей йили календарда республикамизнинг атоқли йирик олимлари, санъат ва маданият арбоблари, халқ хўжалигининг барча тармоқларидан мутахассислар, шoirлар, адиблар, рассомлар, хонанда-созандалар ва композиторлар ўз фикр-мулоҳазалари билан қатнашган.

Календар 300 минг нусхада нашр этилди.

Х. САЙДАЛИЕВ.

ТАНИШИНГ:
ДЕКАДА
ҚАТНАШЧИЛАРИ

БАЙДИЛДА САРНОГОВ

Талантли шоир Байдида Сарногов СССР Ёзувчилар Союзи ҳузуридаги Горький номи адабиёт институтини битирган. У «Ола това» журналида ва Ёзувчилар союзидан ишлаган. Ёш шоирнинг «Бургута» номи биринчи китоби 1952 йили чиққан. Унинг дастлабки шеърлари кенг ўқувчилар оммасини қувонтирди. Кейин шоирнинг «Очи бола», «Оқ капалак», «Тог ва тоғлиқлар» каби бир қанча шеър ва достонлар тўплами эълон қилинди.

Б. Сарноговнинг кўпгина шеърлари қирғиз халқининг сеvimли кўшкларига айланган кетган. Унинг қатор шеър ва поэмалари рус ва бошқа тилларга таржима қилинган.

ТАНИШИНГ: ДЕКАДА ҚАТНАШЧИЛАРИ

СМАР ШИМЕЕВ

Қўнға ҳамкасблари қатори шоир Смар Шимеевнинг шеърлари ҳам ўқувчилар томонидан ҳаммиш қизини кутуб олинди. Унинг журналистик ва шоирлик фаолияти бошлангани 30 йил бўлди.

С. Шимеев аамон билан ҳамнафас ёзувчи.

Унинг 1944 йилда чиққан дастлабки тўплами «Парик газаб» деб аталади. Шундан кейин эълон қилинган «Лирика», «Меҳнат кўшклар», тўпламларида инжодор, қалб

«Шарпаша» тўпламлари кўп ўқувчилар қалбини ром этди. С. Шимеев проза соҳасида ҳам ахши инжод қилмоқда. Унинг «Қаба» номи қиссаси кўпчилики манзур.

«Кайгули Кайе» номи спектакли сахналаштирилди. Бу биринчи қирғиз драмаси эди. Қирғиз кўп ўтмай Қосимали Жонтошевнинг «Қорасо» пьесаси томошабинларга тақдим этилди. Ҳар иккала асарда ҳам ўша кун ҳаёти учун гоёт муҳим бўлган мавзу — эскилик сарқитларига қарши кураш гоёси илгари сурилди. Шундан кейин сахнада рус классик пьесалари, жумладан Гоголнинг «Ревизор» асери ҳам кўрсатилди.

Б. У. воқеа 1926-йили бўй берган эди. Ушанда Қирғизистон Автоном области Қирғизистон автоном социалистик республикасига айлантирилди. Республикада экономика ва маданиятнинг кенг тараккий этиши профессионал миллий театр бўлишини тақозо қилар эди. Бундай театр ўрнида миллий музыка студияси очилди. Студия ўқувчилари ҳам билим олар, ҳам томошабинлар олдига ўз санъатларини намойиш қилишар эди. Студия ташкилотчилари орасида Омонкул Қутубов, Ашурвали Боталиев, Қосимали Ешимбеков каби истеъдодли ёшлар бор эди.

Бўлажак артистлар ҳам драматургия, ҳам музыка санъатини мукамал ўргана бошладилар. Шу тарихда Мол доғози Тўқабоевнинг

ларга тақдим этилди. Шундай қилиб, театрнинг икки куртагидан икки коллектив акралаб чиқиди. Бирин республиканнинг отахон коллектив — драма театри, иккинчиси эса — опера ва балет театри бўлди. Қирғизистон давлат драма театри составига музыка студиясида билим олган ветеранлар ҳам, кўнгина ёшлар ҳам келиб қўшилди. Бора-бора ёш театр элик спектакллари — «Қўмондон Суворов», «Қўрбонбек» каби мурракб композицияли асарларини, «Ревизор», «Ўн иккинчи кеча» каби комедияларини сахналаштира бошладилар. Театр сахнасида рус ва

«эмасмиз», К. Жонтошевнинг «Бир уйда», Ш. Бейшеналиевнинг «Кичик» драмалари, Ч. Айтматовнинг қиссалари асосида ишланган «Оз», «Мажлис» ва «Жамия» асарлари мингларча томошабинлар қалбини ром этди. Буларнинг бирида қирғиз халқининг ўтмишидаги ҳаёти акс эттирилди, иккинчисида коллективлаштириш учун кураш, яна бирида Улуғ Ватан урушининг машаққатли ва қаҳрамонона йиллари тасвирланса, учинчисида босмачиларга қарши курашда жонини фидо қилган пионернинг жасорати ҳикоя қилинади.

Қирғиз театрнинг инқидий ҳисоботи Москва маданият хабридаги йирик воқеа бўлди. Коллектив кучли ва талантли актёрлар, миллий режиссёр кадрларга эгадир. Театрнинг белгиланган кучи — инжодорларнинг самимияти ва соддалигидир.

СОНЕТ

Париваш, раҳм айла, этма менн зор,
Исминдан юрак шод, сен-ла хушнуд дил.
Узгалар гап қилса менга ифтихор,
Ишонч ва севгимин ўзиндан топдим.
Севгимин ҳаттоки шайхир кесолмас,
Учмас юлдуз каби ёнм турар у;
Уммондан — бошқалар асло кечолмас.

Турар КОЖАМБЕРДИЕВ:
Қирғиз шоири

Ойдин кеча,
Йўлим нотаниш леким,
От қўйиб борилман нурли манзилга.
Қора нақшам кишаб,
Йўғалаб мамнун

Қундан — кўнға мавжми, тўқини урар у.
Муҳаббатсиз киши ҳиссиз ва қарағот,
Бамисли мевасиз, қурган дарахт —
Сал шамолга қўлар, юз ўғирар бахт
Висолсиз ҳаётим, инсон ҳаёти!
Сен ҳаёт шайхир, сен умр тоғи —
Сенсиз ҳаётимнинг синар қаноти.
А. Абдуғафуров таржимаси.

Анжиб бир завқ солар шайхон дилга,
Ширин ўйлар аста ёзади қанот.
Қалбим боғлар оша чарх урар гўё,
Қандай гўзал дед она табнат.
Тогларнинг бағридан янгар бир садо.
Табнат кўрнига маҳлиб ва лол
Сукунат сасига соламан қулоқ.
Тўқини ўйкусини бузгандай тхил
Отки йўғалайди
Манзил ҳам узок,
Отга қачин босиб,
Елман олға,
Уфқда порлайди ёрқин бир чироқ.
Қани, тезроқ кел, деб бағримга оғ
Уфқда порлайди ёрқин бир чироқ.
Қулоғин динг қилиб,
Киншар тўлқорим,
Ва тинмай талпинар ўша чироққа.
Чироқ ёнм кутар ўша, дилбарим,
Йўли ёғиб бўлсин дед инжод.
Талпинман ўша чироққа.

Барот Бойқобиллов таржимаси.

ЕТУКЛИК

драматик театри бор эди.

1936 йилгача қирғиз театри фақат драматик асарларни сахналаштиради. Кейин эса музыкали драма асарлари тайёрлана бошланди. Урта Осиёнинг барча халқлари қатори қирғиз эли ҳам куй ва қўшқларни севади. Бу эса музыкали драмаларга бўлган катта талабдан далолат берар эди. Уша йили «Ажал ўрнида» музыкали спектакли томошабин

жаҳон классикаси, совет ёзувчиларининг асарлари — «Сепсиз келин», «Отелло», «Икки бойга бир малай», «Момақалдирик» сингари драмалар пайдо бўлди.

Отахон театр миллий драматургияни ривожлантиришда аинқиса катта роль ўйнади. Театр сахнасида халқнинг ўтмиши ва бутунги кунини тасвир этувчи асарлар кўпайиб қўйилди. Т. Абдумомуновнинг «Замондошлар», «Қурман», К. Маликов ва А. Қўтубоевнинг ўтмишдагилар

ўсган сайин унинг коллектив ҳам ўсди. Холар театрда М. Рыскулов, А. Боталиев, Д. Қўноқова, Б. Кидикеева, С. Жамоннов каби ўнларча таниқли артистлар бор.

Москвада бўлиб ўтган қирғиз адабиёти ва санъатининг иккинчи декадасида театр юксак муқорот — Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

1955 йили Қирғизистон Давлат драма театри инжодорлари яна бир синоддан муваффақиятли ўтдилар. Улар

Ана шу самимий ва истеъдодли коллектив яна янгидан янги асарлар билан мингларча томошабинлар қалбини ҳаяжонга солиши табиий.

М. ХАЗРАТКУЛОВ.

СУРАТДА: СССР халқ артисти Муродбек Рыскулов Қирол Лир қиб-фасида.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Айиқлар прописки қилинди

Зоокартография — фаннинг янги соҳаси. «Ленинградская правда» газетасининг хабар қилишига кўра, бу соҳанинг тараққий этиши билан қўш ва ҳайвонлар яшаш жойларининг аниқ чегаралари маълум бўлади.

Ленинград областида қанча айиқ бор? Зоологларнинг маълумотларига кўра, 500га яқин. Ана шу 500 айиқнинг ҳар бири ўзи учун олисроқ, ҳилватроқ ерни таллашаптилади. Лекин шунга қарамай барча илларнинг адреслари маълум. Энди уларнинг ҳаммаси ҳайвонот қон аҳисини ва мўйнаси Бутунттифок илмий текшириш ин-

титутининг Ғарб бўлими олимлари тайёрлаган махсус харитага ўшмирилади. Унда ана шу ўрмон «аҳолиси» «прописки» қилинган «кўча» ва «уй»лар аниқ қайд қилинган.

Айрим ҳайвон турларининг жойлашши ҳаритаси қизқарган фактларни аниқлашга ёрдам берди. Маълум бўлишича, Фн кўрфазини соҳиллари ва Приладожье райони, бугу подоларининг сеvimли манзили экан.

Галина ГЕРАСИЧЕВА.
(АПН).

ЦИРК ЧИРОҚЛАРИ ЁНДИ

Тошкент қиркида кун-кеча нав батдаги мавсум тантанали равишда очилди. Бу йилги цирк томошалари мавсумини совет ва венгер цирки усталари ўзларининг ажойиб ва ранг-баранг программадаги ўйинлари билан бошлади.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) венгер дорвози З. Кренеш. Пастда Л. Маликова ўргатган маймун, вебра устида ва масхарабозлардан Иван Трипичин ва Василей Орлов.

М. Нуриддинов фотолари.

ОЛМОСДАН ТЕЗ

Австралияда қонларни пармалаш учун юқори босимли гидравлика қурилмаси барпо этилди. Синов вақтида секундига 610 метр тезликда отилиб турадиган сув босими ўзининг афзаллигини кўрсатди. Бу усул билан секундига 30, 5 сан-

тиметр гранитни пармалаш мумкин экан. Бу эса олмос билан пармалагандагидек суръатдан тезроқ. Бу усул кенг қўлланиладиган бўлган, у тезлиги билан эмес, балки арзон тушши билан ҳам диққатга сазовордир.

МУЗ ШИШАНИ СИЛИҚЛАЙДИ

Шиша, пластмасса, ҳатто металл ҳам муз билан пердоллаш ва силлиқлаш фан янгиланди. Австрияда поршох сувга қўшилди. У музлатида ва ишга қиришди. Шундай қилиб шишани силлиқлаш ҳам тезлашди, ҳам сифати яхши-

ланади. Музга қаттиқ ва юмшоқ қилиш учун унинг ҳароратини ўзгартириш кифоя. Муз билан пердолланган, силлиқланган металлдо доғ қолмайди. Муз билан пердоллаш ва силлиқлаш совет инженерлари иктиро этишди.

РАДИО

10
сентябрь
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Голубар байроғи» деган эшиттириш (русча), 18.10 «Орзо» вокал кватетининг концерти, 18.40 «Спорт эшиттириши (русча), 19.20 Қозон куйлари, 20.00 «Ўзбекистон ишчи» радиожурнали, 20.30 Санокат ҳодимлари учун концерт, 21.00 «Тинчлик фонди» деган суҳбат (узбекча), 21.10 Пахтакорлар учун концерт, 22.20 Тошкент куйлари, 22.40 Шейрият нечаси (узбекча), 23.15 «Куйлар тинглаб дам оламиз» деган концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Қирғизистон композиторларининг симфоник асарлари, 19.30 Қирғизистон ёзувчиларининг ҳикоялари (русча), 20.00 Бобоқоновлар инсрола концерт (тошкент), 20.30 Қирғиз астрада куйлари, 21.00 Ўзбекистонда Қирғиз адабиёти ва санъати декадаси, Қирғиз ёзувчиларининг ҳикоялари (узбекча).

11
сентябрь

ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт, 8.25 Лирик концерт, 9.30 Л. Вирпов, «Урта Осиё мянзаралари» симфония, 10.10 Брамс, Гайди темаларига вариация.

ТЕЛЕВИЗОР

10
сентябрь
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 Кўрсатувлар программаси, 18.35 Рус тилида, телевизион янгиликлар. Узбек тилида: 18.45 Рақс урга-намоз, 19.25 Телевизион янгиликлар, 19.40 «Жаҳон социализм сис-темаси — антиимпериалистик кураш да ҳал қилувчи куч», Суҳбат.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Янгиликлар, 20.15 Классик куйлардан концерт, 20.45 «Вайронлар кутариладиган», Репортаж, 21.30 Интервю, В. И. Ленин тутилган кунининг 100 йиллиги олдидан, Ленин ашаган жойларда, 22.00 Чет ва кўн сериали телеви-зион бадия филмлар фестивали, «Вирлар орасиданги бўри», ГДР ишлаган телефильмининг биринчи серияси, 23.45 «Вакт» информацион программаси, 00.15 Рангли телевидение программаси, 01.35 Футбол бўйича жаҳон биринчилиги, Шимо, дий Ирландия — СССР, Танаффусли илгилчилар ва кўрсатувлар програм-маси, 02.55 Москва кўрсату-ларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
18.30 Кўрсатувлар программаси, Рус тилида: 18.35 Болалар учун, «Буратино, Вилгадон ва Вилдасов».

лар, 10.30 Қирғиз халқ куйлари, 11.15 «Ленин гвардияси жангчилари» циклидан, «Революция ридари» деган эшиттириш (узбекча), 11.30 Г. Мухомедов камер куйлари, 13.30 Қирғизистон санъат усталари, нинг концерти, 15.30 Ўзбекистонда Қирғиз адабиёти ва санъати декадаси, 16.10 Р. Шуман, Фортепиано учун 18 та характерли пьеса, 16.50 «Правда» газетасининг обзор, 17.00 Симфоник куйлар.

18.00 «Иқтисодий ислохот амал-да» циклидан, «Националлар ва иттиқ боллар» деган суҳбат (узбекча), 18.10 С. Чиннадзе, Грузин темала-рига фантазия, 19.20 Татар куй-лари, 20.00 «Ешдан» радиостанция-сининг программаси, 20.40 Севи-қ куйлари, 20.55 «Саломатлик — туман бўлини» (узбекча), 21.00 «Умумиттифок меҳнат ташкиотида Ўзбекистон ССРнинг роли» деган суҳбат (узбекча), 21.15 Пахтакорлар учун концерт, 22.20 Вальслар, 22.40 В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар (узбекча), 23.15 Мақом нечаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Куйлардан куйларга, 9.15 Реклама ва эълонлар, 19.00 «Янги таржималар», Павел Железов, «Максим Горький» поэма-си асосида радиоконцерт (узбек-ча), 19.30 «Ҳаётнинг боғи», Музи-каландий композиция (русча), 20.00 Шукхўй ва Фарҳат шеърлари билан айтиладиган кўшқлар (то-жикча), 20.30 Ўзбек Давлат филар-монияси халқ қолғу оркестрининг концерти, 21.00 А. Толстой, «Рус характер» ҳикояси (узбекча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Ш. Рашидов, «Вирондан кучли» радиостанцияси (узбек-ча), 15.30 Милан «Ла Скала» опера театри, 17.30 Республика композиторларининг симфониялари.

Қўғирчоқ фильм, 18.45 Эстрада концерти, 19.20 Телефильм, Узбек тилида: 20.00 Сайфи Жа-лид, Максим Каримов, «Қалам қош, лигим, Муқимий номидаги Давлат музикали театрининг спектакли олиб кўрсатилади, Танаффус ва-йида, «Илгича Ёлғорлик» кино-фильми, 22.40 «Гимнастерна ва фран», Хужнатли фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00 Михаил Жаров, никида меҳмонда; 21.10 Фильм, кон-церт, 21.35 «Паролнинг ҳолати айр», Вадим фильмнинг биринчи серияси, 22.45 Музикали фильм.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.00 Ўзбекистонда Қирғиз адаби-ёти ва санъати декадаси, Фрунзе теледидасининг кўрсатувлари.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.00 «Вирлар орасиданги бўри», ГДР ишлаган телефильмининг янгикини серияси, 23.30 «Вакт» ин-формацион программаси, 00.15 Мос-ква кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КЎРСАТАДИ
12.55 Кўрсатувлар программаси, 13.00 Янгиликлар, 13.15 В. И. Ленин тутилган кунининг 100 йиллиги олдидан, Ленин ашаган жойларда, 13.45 Ўқувчилар учун телепе-кит, 15.35 Мақтабгада ёшдаги бо-лалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун, «Пафк дунёи урганади», 16.05 Москва кундаги кўрсату-ларининг охири.

Кино

10 сентябрда

ҚИШКИ БИНОДА

Тирик мурда — САНЪАТ САРОНИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (нечурун), «СПУТНИК» (неч соат 6, 8 ва 9 да), «МОСКВА» (неч 7 да), «Хотинининг номуси» — «ЎЗБЕ-КИСТОН», «КОМСОМЛ 30 ИЛЛИГИ» (нечурун), «Авал сен ур, Фрейд» — «КОМСО-МОЛ 30 ИЛЛИГИ» (нечурун ва кеч, кўрун), «Ушанг севири серенадаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ИЛЛИГИ» (нечу-кўрун).

ЕЗГИ БИНОДА

(неч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Тирик мурда — «ФЕСТИВАЛЬ», Хотинининг номуси — «ХИВА».

11 сентябрда

ҚИШКИ БИНОДА

Тирик мурда — САНЪАТ САРОНИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (нечурун ва кечурун), «СПУТНИК» (нечурун соат 12, 2, 4, кеч 8 ва 9 да).

ЕЗГИ БИНОДА

22.00 «Турлар учад», Бадия фильм (узбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Узбек тилида: 20.00 «Ульяновск основан», Телефильм, 20.20 Рассом ва аамон, 20.40 Лирик концерт, 21.20 «Эхтиёт бўлинг, буви!» Ба-дия фильм.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 «Турлар учад», Бадия фильм (узбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Узбек тилида: 20.00 «Ульяновск основан», Телефильм, 20.20 Рассом ва аамон, 20.40 Лирик концерт, 21.20 «Эхтиёт бўлинг, буви!» Ба-дия фильм.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 «Турлар учад», Бадия фильм (узбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Узбек тилида: 20.00 «Ульяновск основан», Телефильм, 20.20 Рассом ва аамон, 20.40 Лирик концерт, 21.20 «Эхтиёт бўлинг, буви!» Ба-дия фильм.

ГОРЬКИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

денорация монтровачилари (меҳнат хақи вақтбай-муқофот та-риқасида тўланади), рассом, рекла-мачи, театр билетларини тарқа-тувчи вакиллар, ўт учиниш — соқчи-қорувлар бошлиғи, беа-тиш бўлими мудири

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 28-уй.

Хотинининг номуси — «ЎЗБЕКИ-СТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ИЛЛИГИ» (нечурун ва кечурун), «СПУТНИК» (орталаб соат 11, кун-дуз 1, 3, 5 ва кеч 7 да), «Авал сен ур, Фрейд» — «КОМСО-МОЛ 30 ИЛЛИГИ» (нечурун ва кеч, кўрун), «Ушанг севири серенадаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ИЛЛИГИ» (нечу-кўрун).

Мехикодаги оғир старлар — САНЪАТ САРОНИ (орталаб соат 11 ва кундуз 1 да).

ЕЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Тирик мурда — «ФЕСТИВАЛЬ», Хотинининг номуси — «ХИВА».

11 сентябрда

ҚИШКИ БИНОДА

Тирик мурда — САНЪАТ САРОНИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (нечурун ва кечурун), «СПУТНИК» (нечурун соат 12, 2, 4, кеч 8 ва 9 да).

ЕЗГИ БИНОДА

22.00 «Турлар учад», Бадия фильм (узбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Узбек тилида: 20.00 «Ульяновск основан», Телефильм, 20.20 Рассом ва аамон, 20.40 Лирик концерт, 21.20 «Эхтиёт бўлинг, буви!» Ба-дия фильм.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 «Турлар учад», Бадия фильм (узбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Узбек тилида: 20.00 «Ульяновск основан», Телефильм, 20.20 Рассом ва аамон, 20.40 Лирик концерт, 21.20 «Эхтиёт бўлинг, буви!» Ба-дия фильм.

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРА — Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати дека-даси — 11-IX да Отелло, ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРА-МА ТЕАТРИДА — 11-IX ва 12-IX да Мирзо Улуғбек, ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Венгер ва совет цирки